

Erfaringer fra et pilotnettverk med 7 kommuner på ROBEK lista

Jens-Einar Johansen, seniorrådgiver

Utgangspunkt

- [Kommuneloven § 60](#)
- Nordland har hatt 34 innmeldinger og 24 utmeldinger siden lista ble opprettet i 2001.
 - 1 kommune har vært på lista siden 2003
 - 1 kommune har vært på lista 3x
 - 2 kommuner har vært på lista 2x
- Nordland har i snitt hatt 10 (+-2) på lista av 50 i landet (+- 4) de siste 4 år, akkurat nå er det 11, men flere er på tur ut og noen kommer til.

EffektiviseringsNettverkene

- Erfaring fra Effektiviseringsnettverkene siden 2002 : innsikt gir grunnlag for endring.
- Over 200 kommuner er årlig med inklusive de ti største, totalt har over 320 kommuner deltatt.
 - **En arena for analyse av egen virksomhet,**
 - **Sammenligning med andre kommuner**
 - **Erfaringsdeling**
- På denne bakgrunn startet vi en pilot prosjekt for ROBOK – kommuner i 2011.

Utfordringer i ROBEK kommuner (ifølge ECON rapport 2006)

- Politikerne får for dårlig beslutningsgrunnlag til å vedta budsjettet på
- Synkende folketall
- Utilstrekkelig kompetanse innen økonomistyring og kommunale tjenesteområder
- For dårlige styrings- og rapporteringssystem
- For optimistisk inntektsanslag og for lite konkrete kutt i tjenesteproduksjon

Suksess faktorer

for kommuner som kom ut av ROBEK (ECON rapport 2006)

- Bedre styringssystemer
- Endringer i den organisasjonsmessige og politiske kultur
- Endret organisasjonsstruktur
- Nedskjæringer på utgiftssiden

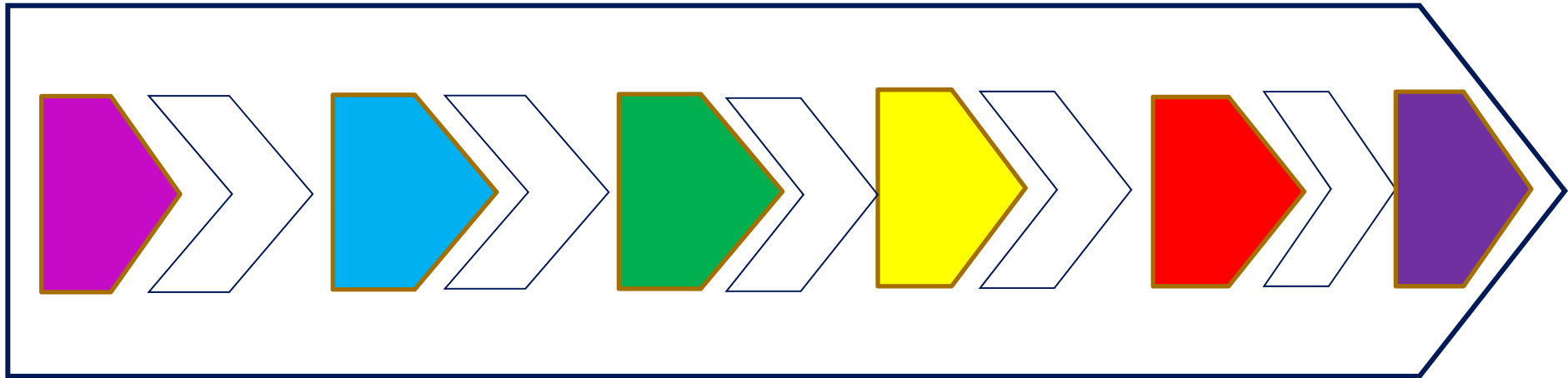

Mål

- Kommunene vedtar en forpliktende plan.
- Bidra til at deltakerkommunene gjennomførte robuste endringer.

Metoden

- Samlingsbasert
 - 6 samlinger over 1 år + kommunemøter.
- Målgruppe
 - Politikere, rådmann, stab og øvrig ledelse
- Innhold:
 - Kartlegging, økonomisk perspektivanalyse, dialog om økonomisk handlingsrom på den enkelte tjeneste, politikk – administrasjon, nytt styringssystem, juss ved nedbemanning og omorganisering.

Prinsippet i nettverksprosessen

samling – hjemmearbeid – samling – hjemmearbeid –
samling....

Kommunemøtene; en arena for forankring.

Gode erfaringer med bred deltakelse av politikere **alle** lederne og tillitsvalgte, møtene har vært åpne for pressen

- 1. Hovedtemaer;**
 2. Økonomisk handlingsrom, alle tjenester
 3. Endring av styringssystem; fra å styre på penger og tiltak til å styre på kvalitet og resultat.
- Ordfører/rådmann oppsummerer til slutt.

Økonomiske analyser

1. Perspektiv analyse

- Befolkning og behov, realutvikling av driftsinntekter og – utgifter, utvikling av resultat og øk handlingsrom

2. Kartlegging av økonomisk handlingsrom på de viktigste tjenestene

- Bruke riktige indikatorer på riktig måte, finne driverne i de ulike tjenester, se på likheter og forskjeller.

3. Følger de store pengene.

Hvorfor styringssystem?

- **Forhåndskartlegging viste blant annet:**
 - Uklare ansvarsforhold mellom politikk og administrasjon
 - Mangelfull oppfølging av rapportering
 - Uklare mål og manglende system for resultatvurdering, belønning og ansvarliggjøring
 - Underbudsjettering

Temaer i styringssystemet

1. Introduksjon til nytt styringssystem

- Hva det er, om å ha mål på hensikten med tjenesten

2. Fra å styre på penger og tiltak til å styre på kvalitet og resultat

- Metoder for å avklare hva det skal være mål på i de ulike tjenester.

3. Normalstegene for å endre styringssystemet.

- fremdrift, design, salg, involvering.

4. Organisatoriske tilpasninger.

- Lederavtaler, resultatdialog.

Deltakere

- ROBEK I
- Porsanger
- Nordreisa
- Målselv
- Andøy
- Hadsel
- Øksnes
- Bø

- ROBEK II
- Karlsøy
- Skjervøy
- Flakstad
- Røst
- Hamarøy
- Råde
- Hobøl

- ROBEK III
- Halden
- Vanylven
- Hareid
- Ørsta
- Stranda
- Sykkylven
- Vestnes
- Fræna
- Gjemnes

Hva virket ifølge kommunene ?

- Forankring i politisk ledelse verdifullt, mer beviste deltaker i forhold til øk. situasjon.
- Erkjennelse av at kommunen selv måtte ta affære.
- Politisk/adm ledelse samlet har vært en styrke i forhold til nedskjæringer og inntektsøkninger.

Hva virket ifølge kommunene?

- Økonomiske analyser
 - Perspektivanalysen var viktig. Hvor kan pengene hentes?
 - Fokus på realistisk budsjettering i forhold til tidligere «kreativ budsjettering».
 - Har innsett de store grepene og KOSTRA analysene viste hvor nedskjæringer er nødvendig/mulig.

Hva virket..... forts

- Politikk – administrasjon
 - Stor utfordring å skille mellom politikk og administrasjon.
 - Opplæring med fokus på delegasjon fikk direkte konsekvenser.
 - Ga grunnlag for styringssystem og lederavtaler.
 - Viktig å ta vare på forskjellen i praktisering av lokaldemokrati.

Hva ser KS?

- Noen kommuner begynte endringene umiddelbart etter første samling, de ble motiverte!
- Ordførers- og rådmannsinvolvering avgjørende for å lykkes.
- STORT behov for opplæring i økonomi og KOSTRA.